

ART i SPORT

Any I. — Girona 2 Maig 1915. — Núm. 9

Preu de cada exemplar: 10 cèntims

“ART i SPORT” Revista quinzenal

Direcció i Administració: CALDERERS, 21, p.—S'admet col·laboració. No s'tornen els originals. Dels treballs que se 'ns remeti, en son responsables llurs autors.

Literatura ::

ARTISTES DE VALÚA

La memòria d'un tràgic

Se conta del gran tràgic anglès Garrik l'anècdota següent:

Entrant Garrik a París volgué anar a Versalles per a veure la Cort i admirar-hi les obres mestres. Assistí a la galeria i el duc d'Aumont, enterat de la seva arribada, va fer-lo col·locar en un lloc visible. Al passar Lluís XVI, que 's dirigia al menjador, va deturar-se un moment per a mirar l'home del qual tantes meravelles li eren conades. Delfí, germà del rei, el duc d'Orleans, els S. S. d'Aumont, Brissac, de Richelieu, el príncep de Subisa i tot el seguici van igualment mirar-lo amb gran atenció.

Garrik no va perdre res, ni un detall de llarg seguici cortisà i varen quedar en ell, per ordre, els trets dels personatges. Després de sopar, en-

ADRIA RODI, aplaudida cançonetista que prengué part en el festival a benefici del «Monte pio de periodistes» d'aquesta ciutat.

tre 'is convidats, ja impacient per a divertirlos, els digué:

—Jo no he vist la Cort més que un instant, empró vui provar-vos si ha sigut segura la meva primera ullada i quan excellent és la meva memòria.

Feu col·locar els presents en dugues fileres i al cap d'un moment sortí d'una habitació veïna; tot-hom, atònit, exclamá a l'ensemps: «—Aquí teniu al Rei!... Aquest és Lluís XVI!...» I així successivament anà imitant els demés personatges del corteig. No solament havia pres les llurs característiques, manera de caminar, port, aire, gruixaria o flaqueza, sinó els trets i el caràcter de la llur feso-mia.

Aquest prodigi de memòria visual és tal vegada l'explicació e la fama que en el seu temps va alcançar aquest genial tràgic, i prova evidentíssima

de que l'actor déu conreuar la memòria en tots els aspectes, com una de les qualitats més indispensables de la seva alta professió.

AUBADIES

FLORESTA

La Primavera, feconda esclata... i els jovincels experimentem el goig de l'esperança, mentres Natura, ufana com nina romàntica desitjosa de plaers, convida a felicitats ignotes.

Tot somriu a una nova vida: oasi confortador.

Es un delicat i pur lliri que he cercat en mon petit jardí per a l'aimada—bruna com la nit i bella com l'aurora—; aimada que tot tendresa, riu i canta com alegre i blincadís infantó.

Oh! lliri afortunat! Tu seràs companyer de m'aimada suavisante demunt son pit virginal... i quanta serà la teva divinitat i grandesa que, al cullir-te, el cel m'ha semblat més blau i la terra més bella, sentint el plaer dels dolços idilis; de promeses corals; de ditxes eternes...

Vulgues dona preuada, que 'n miij de tanta magnificència ens he sentim embaumats de perfums, alegria, plaers perdurables; i que 'l foc de la joventut nostres cors abrasi, i caliu resti al retornar l'hivern malestruc que tot ho aclapara.

Vulgues que, al despuntar l'aua, gipositi en ton gemat front un ardent bes que l'ins-

pira l'ànima i que 'l cor deixonda i vivifica...

Vulgues que la primera flor—preludi primaverat—de mon petit jardí, cercada amb amor, sigui per a tú aimada bruna, molt bruna...

IDEAL.

Festival a benefici

de la PREMSA gironina

Que hermós i simpàtic era l'aspecte que presentava el dimars darrer nostre principal Coliseu! Per to's indrets s'esguardaven els rostres bells de nostres gentileses i elegants, que d'una bellesa indefinible, semblaven roselles a l'esclatar...

I un ambient de dolça poesia surava per el Teatre, reportant a l'esperit dels concurrents placides indescriptible...

I els cors s'enlairaven als acords de la «Banda d'Asia» i de l'orquestra «L'Art-Gironí», dirigida amb molta cura per el mestre senyor Vidal.

Després, dos pel·lícules: «Salambó» i «Un viatge de Girona a Olot, amb ferrocarril» que interessaren; Una xistosa comedia: «Puebla de las mujeres» i els monòlegs «Los Enamorados» i «Un cuento inmoral», que interpretá amb naturalitat el primer actor Sanhiz, logrant molts aplausos, aixís com també la primera actriu Ferrer i Stes. Sancho i Perelló i els senyors Strems, Baduell i Lamor; i per fi lo tant anhelat: Adria Rodi, que 's mostrá com sempre, una artista de veritat. Les seves cançons foren entonades amb aquella gracia, dicció i finesa, qualitats que tant la distingeixen.

Molts aplaudiments, entusiasme i flors.

Servarem grat record de la festa a benefici del «Montepío de periodistes», aont no sols triomfá l'art, sinó també la joventut, bellesa i elegancia de nostres ingénues damicelles.

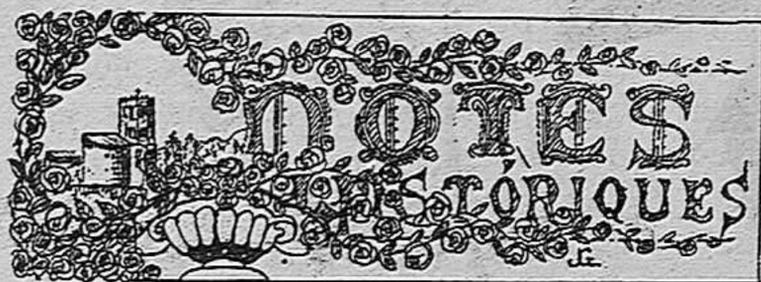
HORES DE PAU

Son hores de pau
vora del mar blau,
les d'eixa vesprada;
per a qui pot senti
la cançó d'or fi
vora l'estimada,
quan li ve la son
li canta non-non
la mar reposada;

l' oreig amatent
amb mantell d' argent
tota l' ha abrigada,
dorm dolçament
inclinant suaument
sa testa dorada
sobre del galant
que le va acotxant...
i ja l' ha besada.

Son hores de pau
vora del mar blau,
i amb la marinada;
per a qui pot senti
l' amor diví
de l' estimada.

E. ISERN

ARRANJAMENT

PER JOAN GOMEZ

(Continuació)

VIII

En 1462, al morí Carles de Viana, s'acusà a la reina Joana, la seva madastra, d'haver-lo enverinat. Joana i el seu fill En Ferran, tingueren que abandonar Barcelona, i refugiar-se'n nostre ciutat en el Palau Episcopal.

Els revoltosos comandats per Hugo Roger, comte de Pallás, setiaren a Girona, governada allavors per Lluís Despuig.

La ciutat fou presa, i la reina Joana se refugià a la Torra Gironella, fort que haberen prés els amotinats de no haver impedit les tropes franceses, que acudiren en el seu auxili, obligant al comte Pallás a abandonar la ciutat.

L'any següent la ciutat va tornar a ésser saquejada per els revoltosos. Ja en domini dels amotinats fou reconquistada per En Díaz de Mendoza, esdevinguen la ciutat en poder del Rei d'Aragó.

En 1468 la ciutat fou setiada per Renato d'Anjou, duc de Lorena; Girona era governada per En Pere de Rocaberti.

Els setiadors tingueren que abandonar-la prompte, car vingué a auxiliar els setiats el príncep Ferran. Més en el mateix any la ciutat

fou novament setiada, i hauria sigut presa a no haver estat el célebre bisbe de Girona En Joan Margarit, que alentava continuament a nostres soldats.

En l'any següent el duc de Lorena tornà a setiar la ciutat i aquella volta caigué en mans dels setiadors.

En 1493 els Reis Catòlics juraren els furs en nostre ciutat ceremonia molt notable, i de la qual se'n conserva una memoria en l'arxiu del Ajuntament.

(Seguirà)

PENSAMENTS

No pot amistar-se amb la veritat que té per companya la mentida.

* * *

A mida que la dóna prengui virtuts, l'home anirà deslluïrant-se dels vicis.

* * *

Val més dir m' he equivocat, que no que 'ls demés puguin dir: m' ha enganyat.

* * *

El malt pitjor per a un viu, és tenir l'ànima morta.

HOMENATGE AN

EN DOMENECH

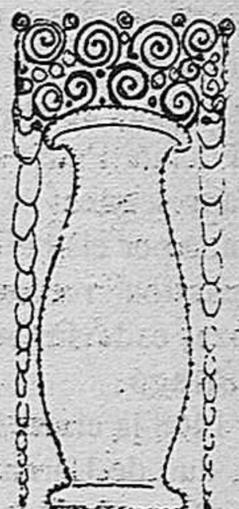
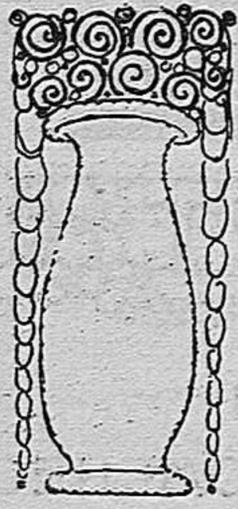
Amb prova de gratitud i admiració el dia 25, la Societat esperantista obsequià amb un esplèndid banquet de despedida en la Fonda

LES REGINES DE LA BELLESA

TERCER PREMI:

NA DOLORS MATAS

del Comerç; a l'«apòstol de l'esperantisme» En Josep Domenech.

S'adheriren a la festa, varies societats entre elles «Amo Kaj Paco», de Palafrugell; «Olota Stelo», de Olot; «Speranta Amikaro», de Bañolas; «Speranta Lernejo», de San Feliu de Guixols; «Flugilo Penso», de Ventalló; i «Speranta Idealo», de Santa Coloma de Farnés.

Amb eloqüentes paraules el Dr. Casanovas, President de «Gerona Spero» testimonià en nom de la Societat, al Sr. Domenech l'agraïment per els molts treballs que dit Sr. havia portat a cap.

El Sr. Domenech amb facilitat i amb la llengüa internacional donà les més afectuoses gràcies a tots els allí presents, elogiant de pas al mal-lograt Comandant Huecas qui els orientà per a la fundació de dita entitat esperantista.

Acabat el banquet, tots els assistents al mateix, i després de cantar l'himne «La Spero», se dirigiren al local social aont se descobrí el retrat del Sr. Domenech, repetint-se 'ls discursos de simpatia i agraiment.

Nostre particular enhorabona al Sr. Domenech aixís com també als socis del «Gerona Spero» per el just homenatge que han tributat a un de sos membres que més ha treballat per l'enaltiment de l'esmentada agrupació.

CULTURA ARTISTICA

Fou en la romànica església de Sant Pere de Galligans, aont el dia 25 l'intel·ligent i incansable arquitecte En Rafel Masó i Valentí desenrotllà una important conferència, versant el tema sobre «Les esglésies romàniques».

Amb tó clar i familiar, el Sr. Masó, evidencià l'enteresa i bon concepte que tenia de les obres artístiques que realitzaven els primitius, al construir els monastirs que avui dia encara admirém.

Dita conferència que era dedicada a l'Agrupació Normalista d'aquesta ciutat sigué escolada amb molta devoció per gran nombre de senyors i senyoretes normalistes.

EXPOSICIÓ A ATHENEA

Els artistes Maris-Myrbach, son els que han exposat els seus treballs en l'indicada entitat, logrant una aprovació general.

Peró hi há mil maneres d'apreciar els treballs, com també d'obtindre obres més o menys artístiques, i creiem que lo més noble, pur i sincer son aquelles aont hi concorre solsament l'esforç personal i que s'allunyen de tota col·laboració.

I diém aixó, per quan, el dibuix d'En Myrbach, és dubtós, no destecant si la personalitat de l'artista, no obstant, amb el color: se 'ns mostra com un dels mellors i fermes coloristes.

De la Sta. Maris, dirém que 'n quiscun de sos treballs ens ha convenut, regoneguent en ella bons estudis en l'art decoratiu.

Es una exposició que honra 'ls expositors i iniciadors.

En la primera quinzena d'aques mes, el notable caricaturista i amic nostre «Max», exposarà a *Athenea*, alguns dels seus treballs.

CONCERT-MASSIA

Un altre artista jove i ja de qualitats excepcionals ha fet entrada a la cultural entitat *Athenea*: el violinista Joan Massià. Amb el recital que 'ns oferí el dia 25, acreditá tenir valorables coneixements musicals i ésser un dels mellors concertistes que hem oit i aplaudit.

L'ànima d'artista s'augurava a l'executar llurs difícils passatges, que ell interpreta amb gran sencillés i prodigiositat.

Si en la 1.ª part amb *Sonata, en re* i *Chaconne* de Beethoven estigué afortunat, en la 2.ª amb *Chanson Louis XIII et Pavane* de «Couperin-Kreisler» i altres, estigué insuperable.

Merescuts foren els aplausos que coronaren el seu treball extraordinari, vegent-se obligat a repetir quiscuna composició per a acallar llur mostra d'aprovació i entusiasme de tots els concurrents.

Fou acompanyat amb molt d'acert per el pianista Guillem Garganta.

Teatro

Companyia artística al Teatre Principal. — Obres catalanes en el Centre d' Unió Republicana. — «Lo Positivo», en el Centre Moral. — Grans aconteïments en els cinemes.

Amb gran aplauso continúa en el Teatre Principal la notable Companyia Sanchiz-Ferrer, havent representat ultimament, amb justesa, les obres mestres, «La Garra» d' En Linares Ribas, «Camino Adelante», «Las Pecedoras» i «L' Ase d' En Buridán». En totes elles el senyor Sanchiz i Sta. Ferrer amb un estudi complet i detingut, de sos respectius personatges, ens han fet gaudir de bells i definitius afectes teatrals, que molts altres i bons artistes encara desconeixen.

El rest de la Companyia ha secundat sempre admirablement.

Llástima que no assisteixi major nombre de públic al teatre per a aplaudir la tasca refinada d' aitals artistes.

* * *

Els intel·ligents aficionats del Centre d' Unió Republicana, el dia 25 representaren—perdent la costúm—obres de casa.

Aixó no 'ns estranya perquè ja sabíem vindria dia que 's convencerien de que 'l nostre teatre, compte amb moltes i bones obres, i que ells desempenyarien amb més facilitat i acert que no aquells *dramons* que ja han passat a l' historia; però sí, ens ha sobtat, que amb les obres que presentaren: «El carro del vi», «Bestia assenyalada» i «Com a cal sogre», no hi prenguessin parts els aplaudits aficionats senyors Oliveras i Riera.

Es que dits senyors no 'ls hi plau treballar en obres catalanes? No podem creure que siguin tant pròdics, i esperem que, no dintre molt, podrém premiá la seva labor en obres que 'ns honren a tots els catalans.

* * *

En el Centre Moral el diumenge passat, els aficionats de la casa, posaren en escena la comedia en 3 actes «Lo Positivo» i ells que estaven per lo «positiu», se disgustaren al veure que 'ls espectadors allí reunits en ara no completavem les quatre dotzenes.

* * *

La nova reaparició de la gentil artista Adria Rodi en el Coliseu Imperial, fou un nou éxit. El local estava plé a vessar i els aplaudiments foren unànims. De no coneixer lo molt que val la delicada cançonetista, no concebiríem el gran entusiasme que per ella regna. Però creiem que 's mereix molt més.

Se projectá una emocionant pel·lícula titulada «Viva el Rei!» que agradá força.

* * *

En el Cine-Granvia han fet s' aparició les elegants i gracioses germanes «Laverna» i el duo «Les Santo-Ferry» havent sigut ambdós atraccions aplaudidíssimes.

S' exhibí també «Espártago» pel·lícula de valúa i digne del mellor elogi, que plasqué grantment.

* * *

NOTA TEATRAL

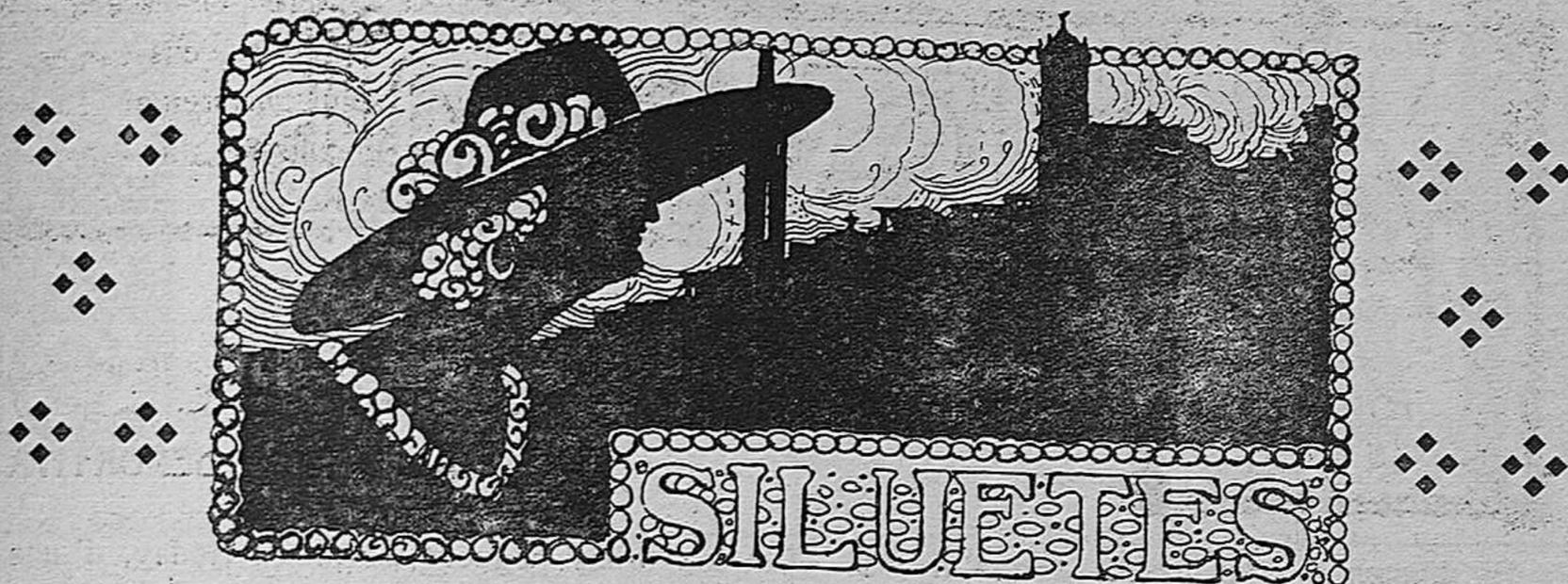
Avui a les 9 de la nit, la Companyia infantil que dirigeixen els aficionats Vicens Barnardas i Josep Capdevila, donará una escullida funció, representant-se les obres «L' Hereu Pruna» de A. Morer; «Aucellets fóra del niu» de A. Rius i Vidal; i «33.333» de Emmanuel Masriera i Fonts.

El senyor Capdevila recitará el celebrat monólec d' En Lluís Millá, «Un sopar de curo».

La Sinfonia a càrrec del jove Emili Briera. La representació promet ésser un éxit.

AVÍS D' ADMINISTRACIÓ

Preguem als subscriptors de fóra que 's posin al corrent del pago, per la bona marxa de l' Administració.

MODESTES

Admirém d'elles, de les dos germanes idèntiques i belles, la gràcia de son habillament; llurs capells d'una originalitat agradable que, al romandre 'n sa caballera abundant i sedosa, augmenten la bellesa de son ros re.

Admirém el séus ulls blaus, que suavisen dolçament; i els llabis diminuts i carminats que amors inspiren.

Admirém el somriure delicat de ambdós, que deixa entreveure les dens d'ivorí, del tot perfectes... Com no, si l'autor ce sos dies en perfecciona.

Admirém d'elles, més que tot, la seva remarcada modestia.

* * *

SOMNIADORA

Gentil, elegant, silenciosa... Sempre inponenta, dominadora.

L'hem vist passejar per nostra Rambla i son bust esbelt, ritme cadenciós ce son caminar i pentinat forma «Felip V», ha despertat en nosaltres curiositat que ha esdevingut més tard, en ferventa admiració.

Peró... quin misteri servará son cor que ni un sol moment hem descobert en sos llabis el floreixement d'ingènuu somris?

No se perquè endevinem en son mis ic i misteriós ésser, una ànima romántica i somniadora...

* * *

LLABIS DE FOC

Oh! cándida i bella Pepeta, de llabis de foc i de mirada somniadora! Sabém d'un *Amic* que glateix per a vos constantment... i que totes les nits, no fa mes que amb esguart melancólic descobrir vostre graciós i perfeccionat

bust, primer en la porta que don a la Rambla després a les que donen al carrer d'Abecedors. I frueix, frueix, esguardant-vos llargament... i...

Vostres llabis més temptadors esperançen dolços amors...

* * *

LA NINA DE MIRADA ACARICIANT

Sa mirada és un doll de poesia, de lluminositats, de benaurança...

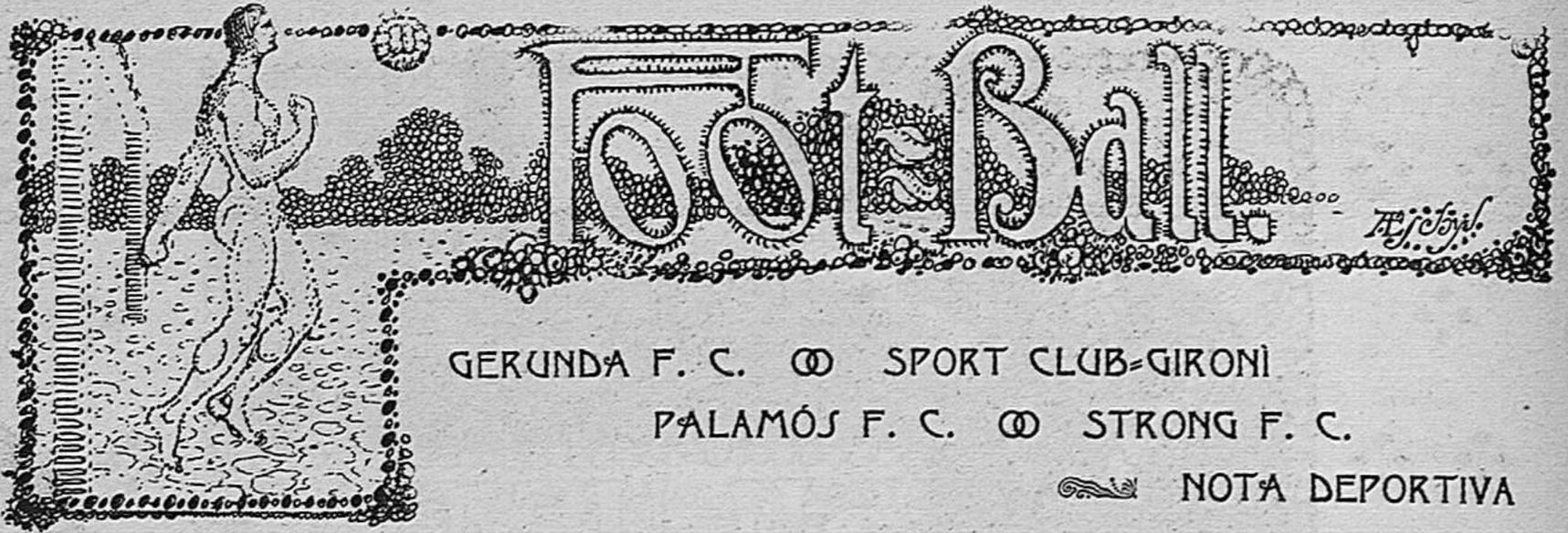
Més d'una vegada hem experimentat la dolçesa de la mirada penetrant dels séus ulls brillants, inquietos, acariciadors... i com si ella ho compregués ha somrigut sempre maliciosament.

De forma marvellable. Les seves gracioses ondulacions de dóna gran, son esculptóriques, divines...

Prop de son esguart, la vida provinciana no resul a tant monótona i trista.

Per aixó, quan a l'arribar a la vetlla, no passeja per nostres clàssiques voltes, sentim anhels d'admirar-la, i esguardem aquell balcó que sota hi há un rótul que diu: «Novedades E. Teixidor», i quasi sempre darrera els vidres, hi veiem la seva exelsa «silueta» i sentim una vegada més l'afalac de sos ulls brillants, inquietos, acariciadors...

El diumenge prop passat tingué lloc al camp que posseix aquest club en el camp de Mart un match de foot-ball entre 'ls dos primers teams del «Gerunda F. C.» i «Sport Club Gironí» quins baix les ordres del referée senyor Durán, s'alinearen de la següent manera:

Gerunda: Bachs, Companyó, Torrelles, Gilbert, Caballé, Xifre, Serra, Roset, Clará, Bosch i Coll.

Gironí: Trías, Regás, Birba, Casamitjana, Llauro, Oliveres, Colom, Balaguer, Oliver, Vinyoles i Font.

Sortiren els del Gerunda, veient-se prompte dominats per els estudiantils marcant al pocs moments en Vinyoles el primer goal.

La centre se combina poques vegades, fins que en Vinyoles que está insuperable entra el segon goal.

Amb aquest resultat quedá la mitja part.

Al donar comens la segona part s'endeuina gran energía en els del Gerunda, quins entren un goal i tres mes els del bando estudiantil. Els tres últims foren entrats per l' Oliveres, Balaguer i Font i el del Gerunda fou marcat per en Serra.

Del Gerunda se distingiren: Clará, Companyó, Serra, Caballer, Torrelles i Coll.

Del Girona: Llauro, Vinyoles, Oliveres, Font, Balaguer, Colom i Trías.

El referée molt imparcial.

* * *

El passat diumenge se jogá en el camp del «Palamós F. C.», campió de la provincia de Girona, un interessant i renyit match de foot-ball, entre 'l seu primer equip i el primer també del «Strong F. C.», d' aquesta ciutat.

El partit va ésser molt competit, marcant el Palamós en la primera part un goal entrat per en Salvador, contra cap l' Strong.

Al començar la segona, varen canviar-se

les ornes, poguent marcar en Goday, d' una bonica arrencada, un goal a favor del Strong.

Des d' aquest moment, el joc s' animá molt més, treballant tots amb entusiasme per a desfer l' empat.

El Palamós és més afortunat, doncsen, una arrencada que els seus devaners realitzen, l' Strong no pot evitar que entrin un altre goal, fet bonament per el mateix Salvador.

El domini no 's veu sobre cap dels equips que lluyten, essent el joc molt repartit, fins que, a causa d' una falsa jogada d' un defensa del Palamós, aquest és castigat ab un *penalty*, que 's cuida en Roca d' entrar a goal, i acabant aixís el partit, amb el resultat d' empat a dos goals.

Per el Palamós jogaren: Joan, Arlá, Martinench, Rovira, Puntas, García, Canals (P.), Canals (J.), Salvador, Manzano i Piñol.

Per l' Strong, jogaren: Viella, Roca, López, Puig, Quintilla, Bonadona, Pedrola, Dalmau, Fontás, Gómez i Goday.

Se distingiren: Roca, López, Viella, Goday i Quintilla, del Strong; i Canals (P.), Salvador, Joan, Puntas i Canals (J.), del Palamós.

El referée Martorell, del Strong, imparcial.

El públic molt correcte, i els excursionistes molt contents.

BAK

* * *

La societat «Grop Sport» de Hostalrich organitzen importants festes esportives per els dies 23 i 24 del maig próxim figurant-hi una carrera ciclista de resistencia a 70 km. lliurer per a tota clase de corredors. Fins are dita entitat ha rebut els següents premis: una copa de plata oferta per el baró de Quadres; cent pessetes per D. Pere Subirana, cinquanta pessetes per D. Pere Muiset, vinticinco pessetes per D. Just Busquets i cinquanta pessetes de l' Ajuntament.

També han ofert premis el Diputat a Corts En Ventós i Calvell i el Senador l' Exm. Comte de Fígols.